

vinam v lastnem področju ter izda okvirni zakon le v najširšem pomenu besede.

Tudi v tem pogledu bi bili nasveti gospodarskih, odnosno elektrotehničnih svetov velike koristi in važnosti, ter se na čim prej osnujejo. To bi ustrezalo samo duhu ustave, ki jo moramo kot temelj državne zakonodaje upoštevati tudi na gospodarsko-tehničnem področju.

Božidar Bežek.

Najstarejša Pravnikova generacija, ustanovitelji in prvi društveni delavci, je skoro izumrla. Le malo je še prič začetnega delovanja med nami. Smrt je pričela segati z roko že po članih, ki so bili steber društva v drugem obdobju njegovega obstoja, po društvenikih, ki so se pričeli udelejevati v zadnjem desetletju pred svetovno vojno. Pobira jih, ki so stali do zadnjega v aktivnih vrstah in nam blesteli kot jasni vzori in nositelji čistih »Pravnikovih« idej. Med temi je bil Božidar Bežek, ki je umrl po kratki bolezni dne 22. marca 1935.

Prva doba Bežkovega zunanjega življenja je potekala prilično vsakdanje. Rojen je bil leta 1866. v Radovljici, kjer je služboval takrat njegov oče, davčni uradnik. Po končani srednji šoli je krenil najprvo na Dunaj in napravil prvi pravniški izpit, nato pa se je vpisal na graško vseučilišče in na njem dovršil pravniške študije. Vstopil je zatem leta 1893. v sodniško pripravljalsko službo pri deželni sodišču v Ljubljani, postal še istega leta avskultant, leta 1897., po opravljenem sodniškem izpitu pa adjunkt v Škofji Loki. Po osmih letih (1905) je bil postavljen za okrajnega sodnika in starešino sodišča v Ilirski Bistrici. V obeh krajih je v neposrednem stiku z ljudstvom pazljivo prisluškoval ljudski govorici in si ob njej izuril tisti tankovestni jezikovni čut, ki ga je odlikoval pozneje. Iz te dobe si je ohranil zvezek, zapis mnogoštevilnih in pristnih domačih izrazov, katerih celo marljivi zbiralci za Pleteršnikov veliki slovar niso zabeležili. V obeh podeželskih službah se je tudi trdno zgostilo njegovo obsežno znanje, tako da je bil imenovan leta 1911 za sodnega svetnika in naslednje leto premeščen k deželni sodišču v Ljubljani.

Že par let prej, preden je bil premeščen v Ljubljano, je bil Bežek skromen sodelavec »Slovenskega Pravnika«, v katerem je priobčeval zanimive praktične primere, odločbe najvišjega sodišča. Ko se je naselil stalno v Ljubljani, so postale te vezi jačje, prišel je v stik z osebami, ki so bile takrat duša življenja v »Pravniku« in narodnega gibanja na sodišču. Takrat je bilo v »Pravniku« izdano geslo, da je treba delovanje na vsak način poživiti in društvo razširiti med vsemi pravniškimi krogi. Na delo Bežka ni bilo treba prigovarjati, saj skozi vse življenje ni poznal

drugega kakor to. Bil je izvoljen zato (leta 1913) v »Pravnikov« odbor in ostal v njem nad vse agilen član do smrti. Kakor že omenjeno, je bilo takrat v odboru zelo živahno, razen organizatoričnih nalog si je nadel odbor nalogo, da omogoči prevod o. d. z. O predloženem prevodu so se vršila posvetovanja na posvetovanja, seja se je vrstila za sejo, kakor pripoveduje o tem podrobneje predgovor k prevodu tega zakona. Vseh teh sestankov se je uspešno udeleževal Bežek in že takrat dobil vpogled v nastanek dela, o katerem pač ni mogel slutiti, da bo končna dovršitev pridržana njemu. Še prej, proti koncu leta 1912 je vstopil obenem z dr. Grasselijem kot stalni sourednik ob stran glavnemu uredniku dr. Majaronu, ki si je po nepretrganih petnajstih letih želel razbremenitve pri urejevanju društvenega glasila. Ta izpolnitev se je izkazala za zelo premišljeno, vsebinsko se je povzdignil »Slovenski Pravnik« hitro nad prejšnje letnike. Uredniška zveza imenovane trojice je prestala z izbruhom svetovne vojne, ko je izpadel dr. Grasselli; odslej je bremenilo uredniško breme do konca leta 1920 na dr. Majaronu in Bežku. Razen tega je bil Bežek v težkih vojnih časih med maloštevilnimi člani, ki so krmarili društvo in njegovo glasilo skozi leta neumornega, tihega in s samozatajevanjem združenega dela v mirnejše vode povojne dobe. Bežek je bil kos nevarnim, odgovornim, trdim tajniškim in uredniškim poslom.

S prevratom je prišla nova doba in Bežka so poklicale njegove sposobnosti k preureditvi uradov. Takoj (30. oktobra 1918) mu je bila poverjena reorganizacija državnega pravdnštva v Ljubljani, imenovan je bil najprvo za vodjo, zatem pa (1919) za prvega državnega pravdnika. Njegove zasluge tudi v tej službi so priznali s tem, da mu je bil podeljen leta 1920 naslov in značaj dvornega svetnika. Toda že meseca novembra istega leta je bil premeščen k višjemu deželnemu sodišču. Mesto v judikaturi je prijalo bolj njegovemu mirnemu značaju, tu je bilo pravo torišče njegovega udejstvovanja v pravosodstvu.

Po prevratu je bilo treba zbrati vnovič slovenske pravnike pod »Pravnikovo« zastavo. Po prvem občnem zboru, ki se je vršil po končanih bojnih vihrah (julija 1920), je bil izvoljen Bežek za društvenega podpredsednika. Ko je bila izvršena leta 1922 sprememba tudi v uredništvu »Slovenskega Pravnika«, je bil pridani Bežek uredniku na pomoč kot svetovalec v jezikovnih stvareh. Kot tak je pregledal v jezikovnem in slovničnem pogledu vse članke, namenjene za tisk, in jim dal tisto jezikovno dovršeno obliko, v kateri so bili natisnjeni. Morda so šle njegove poprave v tem pogledu včasih predaleč ali so bile sem pa tam preveč osebnega značaja, vendar so bile to izjeme. Po veliki večini so bile utemeljene in vzdrževale so slovenski pravniški jezik in njega izražanje v duhu svoječasne Majaronove prakse. To je največja Bežkova zasluga, katere ne moremo nikdar dovolj preценiti, ki je pa ostala čitatelju takorekoč prikrita. Prav posebno pozornost je posvetil Bežek priredbi judikatov, kajti vedno jih je imel za najbolj zaželeno čtivo praktičnega pravdnika. Z največjo vnemo

je prirejal zato civilne odločbe, ko je l. 1926 prenehal s tem rajni Milčinski, po Okretičevi smrti pa tudi kazenske.

Še eno veliko delo je opravil Bežek in uresničil nalogo, ki si jo je postavil »Pravnikov« odbor. Pretekla so leta, prevod o. d. z. pa ni bil še dovršen in po Regallyjevi smrti je zastalo sploh vse delo. Odbor je poveril zato nalogo Bežku, ki jo je v razmeroma kratkem času tudi opravil. Dasi so bile udeležene pri tem prevodu različne moči, končno obliko mu je dal Bežek. Delo se je izredno posrečilo in je bilo to tudi priznано, ko je prepotrebna knjiga izšla l. 1928. Kakor je ustanovil v tem prevodu Bežek mnogo pravniških izrazov, prav tako je bil vedno posebej strešljiv svetovalec uredniku Uradnega lista, pokojnemu profesorju Funtku.

Tako je služil Bežek na dve strani in se povsod izkazal za pravega moža. Kako je bilo cenjeno njegovo sodniško delo, priča najbolj službeno pismo iz leta 1929, ki mu ga je pisal njegov uradni starešina. »Nad šestintrideset let ste,« tako mu javlja upokožitev in razrešitev, »na različnih službenih položajih z vso vnemo, predanostjo in ljubeznijo vršili svoj vzvišeni poklic ter ste svojo globoko in bogato pravniško znanje, življenjsko skušenost in vobče vso svojo res sodniško duševnost stavili udano in nesebično v službo Pravice in Resnice, ki sta Vam edino bili cilj Vašemu dolgoletnemu plodonosnemu delovanju.« Prav takšno je bilo Bežkovo delo tudi pri borznem razsodišču ljubljanske borze, kjer je prevzel po upokojitvi posle pravnega tajnika.

Rajni Bežek je bil iskren, zvest in odkritosrčen prijatelj, poleg tega pa ljudomilega in tihega značaja. Za šumni svet in njegove časti mu ni bilo mnogo, javnih nastopov ni maral in se jim je rad izogibal. Reklama za lastno osebo mu je bilo neznana, tem ljubše mu je bilo tiho delo, v njem je našel uteho in zadovoljenje. Zaradi svojega značaja in bolehnosti se je leta 1932, ko so bile zopet večje spremembe v »Pravnikovem« odboru, zahvalil na podpredsedniški časti. Ostal pa je še nadalje v društvu delaven odbornik, nikdar v zadregi s premišljenimi nasveti. V priznanje njegovih velikih zaslug ga je izbralo društvo na zadnji glavni skupščini, ki se je je še udeležil, za častnega člana.

Ta poslednja izkazana mu čast pa je pokazala tudi zunanjemu svetu njegov lik, kakršen bi nam moral biti vedno pred očmi: nesebičen, požrtvovalen in neumoren delavec v dobrih in slabih časih. Taki so ustvarili društvo in ga vodili preko vseh težav do mirnega in plodonosnega delovanja. Naj mu bo zato ohranjen trajen spomin!

Dr. R. Sajovic.